

ЧАПЛЯ- ЧАРІВНИЦЯ

ТАДЖИЦЬКІ
НАРОДНІ КАЗКИ

Шкільна бібліотека української та світової літератури

Folk art (Folklore)

**Казки добрих сусідів.
Чапля-чарівниця.
Таджицькі народні казки**

«ОМІКО»

УДК 398.2(575.3)

Folk art (Folklore)

Казки добрих сусідів. Чапля-чарівниця. Таджикицькі народні казки / Folk art (Folklore) — «ОМІКО», — (Шкільна бібліотека української та світової літератури)

Про багатиря і птаху Симург та про Ахмада-сироту, про гроші, що вміли розмовляти, та про Бокі й Соки, про божевільного Хусейна та про горщик, який варив кашу, дізнаєтеся у книжці «Чапля-чарівниця», куди увійшли найпопулярніші таджицькі народні казки («Тохір і Зухро», «Донька пастуха і падишах», «Розумна дівчина і ледар» та ін.). Більшість казок українською друкується вперше. Книжка розрахована на широке коло юних читачів.

УДК 398.2(575.3)

© Folk art (Folklore)

© ОМІКО

Содержание

Богатир і птаха Симург	6
Чапля-чарівниця	10
Ахмад-сирота	12
Конец ознакомительного фрагмента.	15

Казки добрих сусідів. Чапля-чарівниця. Таджицькі народні казки

© О. Р. Герман, переклад українською, упорядкування, 2019

© Я. А. Кісельова, ілюстрації, 2019

© Є. В. Вдовиченко, художнє оформлення, 2019

© Видавництво «Фоліо», марка серії, 2010

Богатир і птаха Симург

В одному кишлаку жив коваль. У нього був син – богатир Халім. З дитинства він так багато їв і так швидко ріс, що скільки не різав коваль баранів, не міг досіта нагодувати сина.

Прийшов час, богатиреві вже мало було і трьох верблюдів на день. Соромно йому стало, що він об'їдає батька, і він вирішив покинути рідну домівку, щоб полюванням добувати собі їжу.

Перед тим, як піти з дому, богатир попросив батька викувати йому залізний ланцюг вагою в сорок пудів, почепив його на шию і вирушив світ за очі. Блукав богатир світом, полював, їв, спав і знову йшов далі.

Якось зустрів він богатира Садакана. Той стояв на дорозі і однією рукою вивертав з коренем багаторічний карагач. Про Садакана ходили чутки, що він перший силач у світі.

Коли знаменитий силач побачив молодого богатира, який був вищий від нього на зріст, із сорокапудовим ланцюгом на шиї, він захотів помірятися з ним силою.

Богатирі вирішили так: хто переможе, той і буде головним богатирем. Почали вони боротися.

Та знаменитий силач Садакан навіть з місця не міг зіштовхнути молодого богатира Халіма – сина коваля. Так його і переміг Халім. Утративши свою славу, Садакан від заздрощів зненавидів переможця.

Довго ходили богатирі по світу, багато стріляли дичини, полювали на різних звірів і, нарешті, прийшли в далеку країну.

Тут вони добряче пополювали, багато набили диких кіз. Зварили великий казан їжі, попоїли, а залишки приховали на завтра. Вранці, коли вони прокинулись, казан був порожній, а всі козячі шкури зникли.

Богатирі почали шукати злодія, але нікого не знайшли поблизу; пішли далі і прийшли на край глибокої ущелини.

Вони зазирнули вниз і побачили: в ущелині, на шкурах убитих ними вчора кіз, лежав величезний див.

Див спав, і богатир Халім, недовго думаючи, кинув на дива свого сорокапудового ланцюга так, що убив його водномить.

Потім богатирі обережно спустилися в ущелину, і там, за золотими воротами, побачили гарний сад із ставками, ариками, фонтанами і квітниками. В тому саду жили полонянки дива.

Біля воріт саду сиділа стара і нізащо не хотіла впустити богатирів. Тоді Халім силоміць відкрив золоті ворота і зайшов до саду. Він сказав полонянкам, що дива убито і тепер вони вільні й можуть йти куди хочуть.

А одній з них, найгарнішій, яка йому сподобалась, юнак запропонував стати його нареченою і поїхати разом з ним мандрувати. Красуні теж сподобався богатир, і вона пристала на його пропозицію.

Переможений силач Садакан із заздрістю дивився на переможця: йому теж сподобалась красуня.

Халім підхопив, як пір'їнку, свою наречену і вирушив до виходу з ущелини.

Підійшли до того місця, де вони спустилися в ущелину. Халім-богатир зняв з шиї залізний ланцюг, розмахнувся і кинув його вгору. Він зачепився за дерево, яке росло на краю ущелини. Тоді Халім-богатир велів Садакану піднятися по ланцюгу першому і міцніше закріпити його нагорі. Садакан піднявся і допоміг вибратися красуні. Тепер прийшла черга Халіма. Але заздрісник Садакан вирішив скористатися вдалим моментом. Він відчепив верхній кінець ланцюга і кинув його вниз, прямо на голову своєму приятелю.

Кінець ланцюга ударив Халіма по голові, і богатир упав на дно ущелини. Падаючи, він сильно забився і знепритомнів. Віроломний силач заволодів нареченою товариша і попрямував до себе додому.

Довго б пролежав богатир на дні провалля, якби його не побачили звільнені ним полонянки дива. Вони вийшли за золоті ворота і побігли геть з володінь дива. На виході з ущелини вони побачили в калюжі крові Халіма, подумали, що його вбито, і рознесли цю новину по всьому світу.

І ось, коли розбитий і знесилений з голоду Халім-богатир лежав на дні ущелини, ясне небо над ним раптом затяглося кошлатою хмарою, темний шматок відірвався від хмари, полетів до нього в ущелину і впав поруч. Це була туша молодого барана.

З жадібністю з'їв богатир свіжого жирного барана, і йому стало краще. Кожного дня, в ту ж саму годину, ясне небо раптом закривалося темною хмарою, і до богатира в ущелину падала бараняча туша.

Богатир почав швидко поправлятися. Нарешті він міг піднятися на ноги. Знову він почав закидати вгору кінець залізного ланцюга, щоб зачепити його за що-небудь.

Та раптом богатир відчув, що ланцюг сам піднімається вгору. Він ухопився за нього обома руками і в одну мить опинився нагорі.

Тут він побачив, що кінець ланцюга тримає в дзьобі величезний птах. Птах випустив ланцюг і, як темна хмара, полетів у гори і зник з очей. Халім не знав, що це за птах, ніколи він не бачив таких великих птахів. Богатир узяв свій лук і стріли, настріляв собі дичини, смачно попоїв і пішов по світу шукати свою наречену.

Ось з'явилося вдалині невідоме йому місто. Халім увійшов у місто, почув плач і ридання й скоро дізнався, що вже кілька років народ тут страждає від страшного дракона. Це чудовисько кожного дня вимагає собі на обід верблюда, барана і дівчину. Вже всі дівчата в місті загинули, залишилась тільки одна – дочка падишаха, яка має загинути цієї ночі.

Богатир ходив містом і розпитував про дракона. Йому сказали, що дракон живе в річці, за містом. Лиш тільки дракон побачить свою жертву, він починає з силою втягувати в себе повітря. Піднімається вихор, підхоплює жертву і несе її прямо в пащу дракона.

Багато сміливців намагалися визволити місто від дракона. Не визволили, а самі загинули, – так розповідали богатиру жителі міста.

Увечері пішов богатир до річки, де жив дракон. Ближче до півночі він відчув, що подих дракона тягне його в річку, та залізний ланцюг допоміг йому утриматися на березі.

Раптом дракон перестав втягувати в себе повітря, виліз на берег і кинувся на богатира. Коли дракон був уже зовсім близько, богатир закинув за спину ланцюг, розмахнувся і з усієї сили вперіщив дракона ланцюгом по голові.

Чудовисько повалилось на землю з розбитим черепом. Переможець вирізав із спини дракона на всю його довжину широкий ремінь і пішов у місто. Богатир підійшов до палацу падишаха, закинув той ремінь на дах, а сам пішов геть.

На світанку падишах поїхав поплакати на те місце, де загинула його дочка, і дуже здивувався, коли побачив дочку живою.

Слуги падишаха побігли до річки, швидко повернулись і розповіли, що дракона вбито, а зі спини його на всю довжину вирізано широкий ремінь. Повернувшись у місто, падишах з дочкою побачили на даху палацу ремінь, вирізаний із спини дракона.

– А хто ж убив дракона? Де переможець? – запитував падишах.

Ніхто не міг відповісти на його питання. Тоді падишах звелів розголосити по всьому місту:

– Хто дістане з даху ремінь, вирізаний зі спини дракона, той стане зятем падишаха!

Багато хто пробував зняти ремінь, та ніхто не міг зсунути його з місця – такий він був важкий і товстий.

Тоді прийшов молодий богатир Халім, засунув мізинець у дірочку на ремені і відразу скинув ремінь з даху.

Падишах зрадив богатирю, обійняв його і оголосив, що віддасть за нього свою єдину дочку. Та богатир сказав, що у нього вже є наречена. Падишах хотів віддячити йому за порятунок дочки і дозволив просити у нього все, що той захоче.

Халім-богатир розповів падишаху про свого підступного супутника, який украв у нього наречену, і попросив поради, як і де знайти її. Падишах звелів скликати всіх мудрагелів свого міста і наказав їм дати богатирю добру пораду. Мудрагелі радились кілька днів. Нарешті доповіли падишаху:

– Десь – чи далеко, чи близько – живе чудесна птаха Симург – птаха Добра. Ця птаха така велика, що в дзьобі може нести цілого верблюда. Коли вона розправляє крила, то закриває собою сонце. Помахами крил вона викликає бурю. Несе ця птаха великі яйця і живе дві тисячі років. Тільки птаха Симург може допомогти богатирю знайти його наречену.

Богатир подякував мудрим старцям і пішов шукати птаху Симург.

Довго йшов богатир. Нарешті побачив могутню чинару, вершина якої підпирала небо. Чинара була така товста, що якби її розпиляли впоперек, то на пеньку міг би розміститися цілий кишлак.

Богатир підійшов ближче до чинари і в дуплі побачив гніздо з великими пташенятами. Пташенята були чимось стривожені і голосно кричали. Халім озирнувся навколо і помітив, що до чинари повзе по дорозі величезний змій із роззявленою пащею.

Недовго думаючи, богатир зняв з шиї ланцюг, перекинув його через плече, побіг назустріч змію і з розгону ударив його по голові ланцюгом. Змій замертво розпластався на землі. Пташенята в гнізді утихомирились і перестали кричати.

У ту мить богатир побачив, що летить величезна птаха і в дзьобі несе верблюда. Птаха сіла на гілку високої чинари, і дерево захиталося під її вагою. Птаха роздерла верблюда на шматки і кинула пташенят, які швидко все поковтали. Богатир здогадався, що це і є птаха Симург, а в гнізді – її пташенята.

Птаха Симург побачила на дорозі вбитого змія, а богатиря під деревом і сказала:

– Раніше змій викрадав з мого гнізда яйця, а тепер захотів з'їсти і моїх пташенят. Бачу, богатирю, ти врятував моїх дітей від смерті. За це я виконаю будь-яке твоє прохання.

– А чи не ти врятувала мене від голодної смерті в ущелині дива? Чи не ти підхопила кінець залізного ланцюга і допомогла мені вибратися звідти? – запитав богатир.

– Ти вбив злодія-дива, – сказала птаха, – за це я виручила тебе з біди. Чим я можу тепер ще допомогти тобі?

Богатир запитав у птахи, як йому знайти втрачену наречену, і Симург веліла йому готуватися в далеку дорогу.

– Я віднесу тебе туди, де захована твоя наречена. Щоб летіти без зупинки, заріж сорок баранів, зв'яжи їх ланцюгом за ноги і перекинь мені через спину. Потім сідай на мене і міцно тримайся, щоб не впасти.

Богатир зробив усе, що веліла йому птаха. З шумом змахнула Симург своїми великими, могутніми крилами, швидко злетіла вгору і полетіла з богатирем над лісами, горами, морями. Птаха летіла не зупиняючись, і богатир годував її в дорозі, подаючи їй у дзьоб великі шматки баранячого м'яса. Ось уже з'їдені всі сорок баранів, а Симург все летить далі.

– Дай мені ще м'яса, нам уже небагато залишилось летіти, – сказала птаха богатирю.

Не задумуючись, Халім відкрояв шматок від свого стегна і дав птахові.

– Ось ми і прилетіли, – сказала Симург через деякий час. – Тепер іди прямо, дійдеш до великого саду. В ньому ти знайдеш свою наречену. А я полечу назад до своїх пташенят.

Богатир зійшов на землю, але зашкунтильгав від болю в стегні і зупинився.

– Що з тобою? – запитала птаха.

Побачивши глибоку рану на стегні багатиря, вона зрозумів, що багатир не пожалів себе. Тоді доторкнулася птаха Симург своїм дзьобом до рани на стегні – і вмить рана загоїлась. Халім-богатир подякував птасі за велику послугу, розпрощався з нею і продовжував свій шлях.

Ось прийшов він до великого саду, огороженого залізною решіткою. Почав стукати в залізні ворота, та ніхто не відгукнувся. Тоді багатир вирвав залізні ворота разом із стовпами, зайшов у сад і в самому кінці саду побачив свою наречену. Зажурена сиділа вона на землі під плакучою вербою, а перед нею стояв її викрадач Садакан і вимагав, щоб вона вийшла за нього заміж.

Халім-богатир підійшов до свого ошуканця, схопив його за руки, підняв високо в повітря і з такою силою кинув униз, що той увесь в землю загруз.

Зі своєю красунею-нареченою багатир повернувся додому, зняв з шиї залізний ланцюг і всю свою багатирську силу спрямував на добрі справи.

* * *

Чапля-чарівниця

На березі озера жили син із матір'ю. Жили вони бідно. Син полював на качок і гусей. Якось кілька днів підряд син не вбив жодної птиці, і вони з матір'ю голодували.

Аж ось до його капкана потрапила чапля. Почав він точити ніж, щоб зарізати її, як раптом вона заговорила:

– Не вбивай мене, відпусти на волю! Все, що побажаєш, я дам тобі. Приходь у моє царство, і я щедро віддячу тобі.

– А де твоє царство? – запитав юнак.

– Виліз зі мною на дах, випусти мене і дивись, куди я полечу. В тій стороні і знайдеш моє царство, – сказала чапля.

Мати з сином порадилися і вирішили: якщо вони заріжуть чаплю і з'їдять, то все одно залишаться бідняками, а якщо відпустять її на волю, то, може, чапля зробить їх щасливими.

Заліз син на дах і випустив чаплю на волю. Чапля полетіла на схід. Юнак зібрався й вирушив у той бік шукати її царство.

Ішов він, ішов і ніяк не міг знайти царство чаплі. Аж ось, нарешті, юнак набрів на стадо кіз.

– Чий це кози? – запитав він у пастуха.

– Це кози чаплі, – сказав пастух.

– А де живе сама чапля? – запитав юнак.

– Запитай про це у пастуха, який пасе баранів.

Довго йшов юнак, нарешті зустрів отару баранів.

– Чий це барани?

– Ці барани – власність чаплі.

– А де живе чапля? – запитав він у пастуха.

– Навіщо вона тобі? – запитав пастух.

Юнак розповів пастуху, як чапля потрапила до нього в капкан, як він її звільнив і як вона звеліла йому прийти в її царство.

– Візьми з моєї отари двох баранів, – сказав пастух. – Сідай на мого білого верблюда і їдь на схід. Коли під'їдеш до палацу чаплі, побачиш двох псів, які охороняють ворота. Ти віддай баранів псам, а сам вільно заїжджай у двір.

– Скажи, що мені попросити у чаплі? – запитав юнак.

– Проси у неї скатертину-самобранку, – сказав пастух.

Юнак подякував пастухові за поради, взяв із собою двох баранів, сів на білого верблюда і поїхав до чаплі. Тільки він під'їхав до її палацу, як із воріт кинулись на нього два пси. Юнак кинув їм по барану і вільно в'їхав у двір. Тут він побачив чаплю, зліз із верблюда і привітався з нею.

– Пам'ятаєш, я звільнив тебе з капкана? Ось я тепер приїхав у твоє царство.

– Що б ти хотів?

– Подаруй мені скатертину-самобранку, – сказав юнак.

– Добре, – сказала чапля. – За те, що ти зберіг мені життя, подарую тобі скатертину-самобранку.

Юнак подякував чаплі, взяв скатертину-самобранку і поїхав назад тією ж дорогою. Доїхав він до пастуха, який пас баранів, і показав йому подарунок чаплі.

– Скатертино, розгорнись! – сказав пастух.

Відразу ж скатертина-самобранка розгорнулася, і на ній з'явилась різна пожива.

Юнак нагодував пастуха, поїхав далі і без пригод повернувся до матері.

З тих пір мати з сином були завжди ситі і дякували чаплі. Тепер вони могли нагодувати всякого, хто заходив до них у дім.

Скоро чутки про скатертину-самобранку розлетілись по всій країні. Дізнався про неї і падишах і наказав відібрати у бідняків скатертину та принести йому. Відібрали у матері та сина скатертину-самобранку.

– Синку, піди до чаплі й розкажи їй про наше горе, – сказала мати синові.

Син знову пішов до чаплі. Скоро дістався він до пастуха, який пас баранів, і розповів йому про все, що сталося. Пастух сказав йому:

– Нічого не кажи чаплі про це, а попроси у неї ще гарбуз.

Поїхав юнак до чаплі і попросив у неї гарбуз.

Коли він з гарбузом знову підїхав до пастуха, той узяв у нього гарбуз, поставив перед собою на землю і закричав:

– Гей, виходьте з гарбуза!

Вмить вискочили з гарбуза люди з палицями і почали гамселити юнака. Він злякався і почав проситися.

– Назад у гарбуз! – скомандував пастух. І люди з палицями зникли.

– Тепер ти побачив, навіщо тобі треба було просити у чаплі гарбуза? – сказав пастух.

Юнак повернувся додому, пішов до падишаха і почав вимагати в нього скатертину-самобранку. Падишах розгнівався і велів прогнати його. Тоді юнак кинув гарбуз до ніг падишаха і закричав:

– Гей, виходьте з гарбуза!

Вискочили з гарбуза люди з палицями і взялися бити падишаха. Сторожа від страху розбіглася. Падишах попросився:

– Досить, я зараз віддам скатертину!

Юнак взяв скатертину-самобранку і закричав:

– Назад у гарбуз! – Люди з палицями зникли.

Зі скатертиною-самобранкою і чудесним гарбузом син повернувся додому до матері. З тих пір син з матір'ю жили без страху.

* * *

Ахмад-сирота

Жив-був сирота Ахмад. Після смерті батьків його, круглого сироту, взяв до себе дядько. Та недовго годував він племінника. Скоро він вирішив продати хлопчика на базарі, а виручені гроші приховати. По базару ходили люди падишаха. Вони побачили продавця з хлопчиком і купили Ахмада за сто золотих.

Задоволений дядько пішов з грошима додому, а Ахмада послали працювати на конюшню. Він добре доглядав коней, ті стали ситими, гарними і сильними. Падишах був задоволений конюхом. А сам конюх ріс, мужнів і скоро став красенем.

У падишаха була юна дочка Сохібджамол. Женихи засиляли сватів, але дівчина нікому не давала згоди. Женихів було багато, один одного кращий, і падишах запитав у дочки: кого ж вона хоче собі в чоловіки?

– Ахмада! – відповіла дочка.

– Як? Цього конюха? Не може донька падишаха вийти заміж за раба!

– А ти зроби його вільним, – сказала Сохібджамол.

Та падишах і чути не хотів про такого зятя. Сохібджамол потайки побачилась із Ахмадом.

– Я ні за кого не піду заміж, окрім тебе, – сказала Сохібджамол.

– Що ти, любя! Батько твій купив мене – я невільник. Не можна мені з тобою одружуватися. Падишах не дозволить.

– А я не послухаюсь батька! Сьогодні ж готуй коней і все, що треба нам у дорогу. На світанку поїдемо з тобою геть, – сказала Сохібджамол Ахмаду.

– Я так не могу вчинити! Не можна обманювати батька!

– Я – дочка падишаха і наказую тобі робити те, що я кажу.

Сохібджамол збрала повні торби одягу і їжі, а рано-вранці, коли ще всі спали, вони сіли з Ахмадом на найкращих коней падишаха і помчали шукати своє щастя.

Перевалили через гори, поминули широкі степи і були схожі на щасливих голубів. Позаду не було пилуки на дорозі, не видно було погоні.

Падишах розгубився, коли дізнався про втечу дочки з рабом. Він зібрав своїх візирів і звернувся до них за порадою.

– Тепер уже нічого не поробиш, – сказали візирі. – Тепер вона сама господиня своєї долі.

Ахмад і Сохібджамол їхали все далі і далі. Ось вони проїжджають через широкі зелені пасовиська.

– Якби була в нас отара овець, ми пустили б їх тут пастися, – мріяла Сохібджамол.

Вїхали вони в густі кущі, а за ними стояв високий очерет.

– Якби було у нас багато худоби, ми пасли б її в цих заростях, – говорила вона.

Їхали вони через поле, куріпки випурхували з-під каменів і пролітали перед ними.

– Якби був у нас сокіл, вполював би нам куріпок... – щебетала Сохібджамол.

Проте Ахмад мріяв про інше.

– Був би у мене плуг з гострим лемешем та бики в ярмі, орав би я землю та сів озими! А потім збирав урожай та моров муку, – говорив він.

Нарешті молодята підїхали до великого незнайомого міста. Тут вони вирішили зупинитися. Знайшли житло і почали радитися, чим зайнятися, щоб заробити на їжу і не померти з голоду.

– Я буду вишивати тюбетейки, – сказала Сохібджамол чоловікові. – Сходи на базар, купи мені оксамиту і шовкових ниток.

Сохібджамол вишивала, Ахмад купував оксамит та шовкові нитки і продавав готові тюбетейки. Але на зароблене вони ледве могли себе прогодувати.

– Ти піди до падишаха цього міста і попросись до нього на службу, щоб ми не голодували і жили в палаці! – сказала Сохібджамол чоловікові.

– Ой, не піду я до падишаха, не хочу я жити в палаці! – відповів Ахмад.

Та Сохібджамол була наполегливою, Ахмад все-таки пішов до падишаха, і той взяв його до себе на службу.

Ахмад і Сохібджамол перейшли жити в маленький будиночок біля палацу падишаха. Ахмад так добре служив падишахові, що той полюбив його і не міг без нього обходитись.

Якось покликав падишах Ахмада, а його не було в палаці. Падишах нудьгував без Ахмада і послав за ним додому. Посланець зазирнув у вікно будинку Ахмада й побачив: Ахмад спить на своєму ліжку, а біля нього сидить неземна красуня. Слуга побіг назад у палац і розказав про те падишахові.

– Звідки ж у нього неземна красуня? Я хочу забрати її у Ахмада! – сказав падишах.

– Це дуже просто. Скажіть, що ви хворі і табіб звелів вам від вашої хвороби з'їсти яблука семи кольорів і семи запахів, які ростуть в саду Ірама. В цьому саду живуть пері. Сорок кошлатих і злих псів охороняють той сад, вони загризуть всякого, хто наблизиться до нього. Накажіть Ахмаду дістати вам ті яблука. Він піде за ними і не повернеться. А дружина його дістанеться вам, – сказав падишахові його головний радник.

Наступного дня Ахмаду сказали, що падишах захворів, і передали йому слова його пана.

– Падишах звелів тобі дістати з саду Ірама яблука семи кольорів і семи запахів, які тільки й можутьвилікувати його.

Зажурений повернувся Ахмад до коханої дружини. Він не знав, як виконати це важке доручення.

– Послухав я тебе, пішов на службу до падишаха. І ось тепер до нас прийшло нещастя. Видно, така нам доля випала – розлучитися, – сказав Ахмад.

Та Сохібджамол попросила свою подругу-пері допомогти їм.

– Не журись і збирайся в дорогу, – сказала чоловікові Сохібджамол, повернувшись додому.

За порадою пері Сохібджамол напекла чоловікові паляничок на дорогу, зав'язала їх у вузлик, віддала йому і сказала:

– Їдь тією ж дорогою, якою ми їхали сюди. Там посеред густих зелених кущів стоїть велике дерево. Заліз на це дерево і дивись униз. Під цим деревом живе жовто-золотиста лисиця зі своїми сорока подругами. Всі лисиці вночі сплять, а жовто-золотиста не спить. Вона сидить під деревом і сторожує. Тоді ти дістань палянички із свого вузлика, одну з'їж сам, а другу дай лисиці. Поки вона буде їсти, розкажи їй про свою біду.

Ахмад пішов знайомою дорогою. Серед кущів відшукав він велике дерево, заліз на нього й почав чекати. Лисиці зібралися під деревом і лягли спати. Останньою прибігла жовто-золотиста лисиця. Вона сіла біля дерева насторожі.

Ахмад дістав з вузлика палянички. Одну з'їв сам, другу дав лисиці і, поки вона їла, розповів їй про свою біду.

Ранесенько, на світанку, всі лисиці одна за одною прокинулись і розбіглися. Тільки жовто-золотиста лисиця залишилась під деревом.

– Злазь із дерева і сідай на мене, – сказала вона Ахмаду. – Закрий очі і не відкривай, поки я тобі не дозволю.

Ахмад сів на лисицю і закрив очі.

– Відкрив очі, – сказала лисиця через деякий час.

Він відкрив очі і побачив, що знаходиться під воротами саду Ірама.

– Стій тут, а я піду й відведу собак від воріт. Коли вони побіжать за мною, сміливо заходь у сад і рви яблука.

Тільки лисиця показалася псам, вони всі кинулись за нею. Ахмад швидко увійшов у сад, нарвав яблук за пазуху і повернувся до воріт. В ту ж мить з'явилась перед ним лисиця, він сів на неї і закрив очі.

Коли лисиця звеліла йому відкрити очі, Ахмад побачив, що вони були знову під великим деревом серед кущів.

Наступного ранку Ахмад прийшов до палацу і звелів доповісти падишахові, що він приніс йому яблука з саду Ірама.

– Ну і що тепер робити?! – накинувся падишах на своїх підлеглих.

Візир вклонився повелителю:

– Тепер звеліть йому, государю, дістати молока левиці в шкурі лева. Таке доручення він не зможе виконати.

Наступного дня візир сказав Ахмаду, що яблука падишахові не допомогли і падишах звелів йому дістати молока левиці в шкурі лева. Тільки воно може вилікувати падишаха.

Зажурений прийшов додому Ахмад. Сохібджамол вислухала його, порадила з подругою-пері і сказала чоловікові:

– Пам'ятаєш, коли ми їхали сюди, бачили очеретяні зарості – там живе стара хвора левиця. Сорок дітей левиці полюють у горах і годують матір. Ця левиця лежить, як гора, і не може піднятися. Одна її лапа приросла до землі і обросла очеретом. Допоможи їй відірвати від землі лапу, і левиця виконає все, що ти попросиш.

Швидко зібрала Сохібджамол чоловіка в дорогу. Добравшись до очеретів, він побачив там сплячу левицю.

– Вітаю тебе, царице! – сказав їй Ахмад.

– Здоровий будь, – відповіла левиця. – Дуже добре, що ти зі мною привітався. Усіх неввічливих я вбиваю.

Ахмад почав розпитувати левицю про її хворобу і запропонував допомогу.

– Що ти! Сорок моїх дітей не допомогли мені, де вже тобі допомогти! – заперчила левиця.

– А я можу звільнити твою лапу, тільки лежи спокійно і не ворухись, – сказав Ахмад.

Левиця погодилась, і він почав косити гострим мечем очерет навколо лапи левиці. Потім ухопився за лапу левиці і з силою відірвав її від землі. Левиця підвелась на ноги і, щаслива, сказала Ахмаду:

– Рий яму і лягай у неї, я ляжу і закрию собою яму. Зараз прибіжать мої діти, як би вони не розірвали тебе на шматки.

Ахмад вирив яму й заховався в ній, левиця лягла зверху і закрила собою всю яму. Почали збігатися леви – діти левиці. Вони відчули близько людину і сердито вишкірили зуби.

– Заспокойтесь, діти, – сказала левиця. – Подивіться, цей чоловік вилікував мене.

Левиця підвелась, і молоді леви побачили Ахмада.

– За те, що цей чоловік вилікував мене, ми повинні виконати будь-яке його прохання, – сказала дітям левиця.

Ахмад виліз із ями і безстрашно постав перед левами.

– Допоможіть мені дістати молока левиці в шкурі лева, – сказав Ахмад.

– Ідіть, діти, з ним он до тієї гори. Там лежить тіло лева, який зламав собі ноги і помер з голоду. Недалеко від лева лежить левиця, вона щойно народила дитинча. Допоможіть цьому чоловікові зняти шкуру з померлого лева і надіти в неї молока левиці.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.